

Kejsarens nya kläder, XL

Det var en gång en population som var så överviktig att den gav ut alla sin pengar på att bli smal. Den brydde sig inte om hälsan eller barnens väl och ve, och om man inte visste vad folk hade för sig kunde man alltid säga: »De bantar.»

En dag kom några pillertrillare som gav sig ut för att trilla de bästa piller som man kunde tänka sig. Inte bara att de var snygga och goda och gjorde att kilona rasade, utan de hade också den märkliga egenskapen att deras effekt var osynlig för de snåla moralisterna.

»Det är ett fantastiskt piller», tänkte befolkningen. »Vi blir inte bara smala utan kan också se vilka som är snåla moralister. De pillren måste vi ha.»

Och pillertrillarna fick en stor handpenning för att börja sitt arbete. De satte upp fabriker och designade studier och begärde hela tiden mer resurser i form av sköterskor och läkare som provade pillren på den fetaste delen av populationen (BMI>30).

Ett år gick. »Nu vill vi allt veta hur det går med studierna», tänkte politikererna, men de vågade inte se på resultaten själva för de var rädda att det skulle avslöjas att de var snåla moralister. »Vi skickar det oförvitliga Läkemedelsverket», tänkte politikererna. Och det praktiska verket betraktade studierna och såg att det bara skilde fyra kilo (på 100) mellan placebogrupperna och behandlingsgruppen och att kostnaden per förlorat kilo alltså var 2 000 kronor, ty så mycket kostade pillren. »Gud bevara oss, vi är snåla moralister», tänkte de. Pillertrillarna bad dem titta på den jättefina kokbok som man fick med pillren och de lovvärda insatser som gjordes i form av ett dussin sköterskebesök och flera besök hos doktorn. De visade hur fint studien var designad med många korsande armar och kurvor som gick neråt (i alla fall i stark förstoring).

»Ni säger inget», sade pillertrillarna. »Åh, det är enastående studier, och fantastiska kokböcker och 10 kilos vikt-nedgång!», sade verket. »Jag ska säga politikerna att det verkligen ser lovande ut». »Det gläder oss att höra», sade pillertrillarna och deras aktier sköt i höjden. Nu fordrade pillertrillarna ännu mer resurser för att kunna avsluta studierna.

Ett år till gick. Sedan skickade poli-

tikerna doktorer att se på resultaten. Och alla kunde ju se att skillnaden mellan placebogrupperna och behandlingsgruppen nu var bara 1,5 kg, men ingen ville ju avslöja att han var en snål moralist så de prisade de ambitiösa studierna och de vackra kokböckerna och sköterskornas lovvärda insatser. Och Läkemedelsverket godkände pillren för försäljning.

Alla i landet talade redan om de präktiga pillren. Medierna var sprängfyllda med information, ty detta försiggick i ett informationssamhälle och sålunda kunde man redan köpa de magiska pillren på Internet.

Nu skulle de fantastiska pillren presenteras på lanseringsmöten över hela landet, och alla var glada och upphetsade. Mest gladde sig den mest överviktiga delen av populationen, som nu skulle både bli smala och kunna avslöja de snåla moralisterna.

Hela månaden före lanseringsmötena satt pillertrillarna uppe med mer än sexton ljus tända och lade upp turnéer, för doktorerna hade brått om de nya pillren (i alla fall mer än vad patienterna hade läst sig till på Internet).

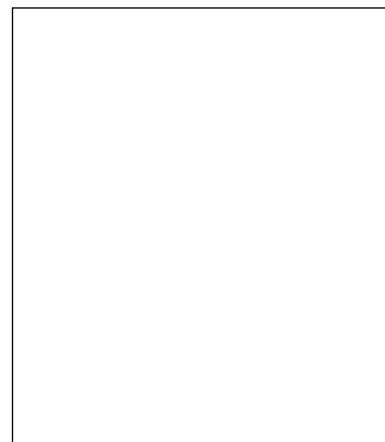
Vilken fest! Lanseringsmötena hölls i stora, till brädden fyllda lokaler och inleddes ofta klädsamt med en god och fettsnål måltid så att även de som redan skaffat pillren via Internet skulle kunna njuta av den.

Så visades de båda grupperna – de som ätit de magiska pillren och de som bara fått sockerpiller.

Och det syntes tydligt att skillnaden mellan placebogrupperna och behandlingsgruppen var fyra kilo det första året och ett år senare bara 1,5 kg, till en kostnad av 8 000 kronor och en massiv personalinsats.

»Herregud», tänkte doktorerna. »Är jag en snål moralist?» Och alla sade »Oh» och »Ack, har de gått ner hela 5 till 10 procent av sin vikt». För ingen ville ju avslöja att han var en snål moralist. Och de prisade åter den vackra kokboken och alla beställde minst fem exemplar att dela ut tillsammans med recepten.

»Men det skiljer ju bara 1,5 kg mot placebogrupperna!», var det en distriktsläkare som skrek. »Lyssna på primärvårdens förnuft», sade primärvårdsschefen, och den ena viskade till den andra vad distriktsläkaren skrek: »Det är ingen skillnad mot placebo ett år efter be-



KRÖNIKÖREN

VENDELA ENGLUND
BURNETT
distriktsläkare, Karlstad

”Och det präktiga verket betraktade studierna och såg att det bara skilde fyra kilo (på 100) mellan placebogrupperna och behandlingsgruppen och att kostnaden per förlorat kilo alltså var 2 000 kronor, ty så mycket kostade pillren.”

handlingsåret, är det en som säger.»
»DET ÄR JU BARA ETT OCH ETT HALVT KILOS SKILLNAD MOT PLACEBO», ropade till sist alla doktorerna. Och man fyllde i: »Det kostar ju 8 000 kronor!» »Ni har ju inte en enda siffra på reducerad morbiditet och mortalitet.»

»Nedre luftvägsinfektioner är väl underliga biverkningar», »Binnikemask är både effektivare, billigare och mer utprovad», »Var är cost benefit-analysen?».

Och det kröp i politikerna och tjänstemännen för nu förstod de att doktorerna hade rätt. »Men nu får vi hålla god min och besluta om läkemedelsrabbatt så att ingen tror att vi är snåla moralister», tänkte de, och så tog de 100 miljoner från en redan hårt ansträngd läkemedelsbudget till pillren som ingen bevisat att de räddat ett enda liv. •